

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te KERMT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	13953
Instelling	Vrije Basisschool
Directeur	Anita WOLFS
Adres	Diestersteenweg 237 - 3510 KERMT
Telefoon	011-25.04.48
Fax	011-25.04.48
E-mail	vebekermt@scarlet.be
Website	www.vbskermt.be
Bestuur van de instelling	Vrije Basisschool Kermt
Adres	Diestersteenweg 237 - 3510 KERMT
Scholengemeenschap	De Zevensprong
Adres	Vijversstraat 6 - 3500 HASSELT
CLB	Vrij CLB Regio Hasselt
Adres	Jan Palfijnlaan 2 - 3500 HASSELT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	17-02-2014, 18-02-2014, 20-02-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20-02-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	14-03-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart Haenraets
Teamleden	Hilde Schoofs
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie.....	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde.....	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'? ..	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	15
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Leerbegeleiding.....	17
4.2 Sociale en emotionele begeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:

- het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
- een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
- een selectie van overige regelgeving.

2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
- ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool 't Kabaske is gelegen in de Hasseltse deelgemeente Kermt. In de onmiddellijke nabijheid bevindt zich een andere basisschool. De meeste leerlingen komen uit de deelgemeente zelf en de nabije omgeving ervan. Het schoolteam van deze christelijke basisschool schenkt continu veel aandacht aan de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen. De ontwikkeling van elk kind met al zijn talenten en zijn welbevinden staan centraal. Na jaren met een dalend leerlingenaantal, leidden de waardevolle inspanningen van het schoolteam de afgelopen jaren tot een stijging van het aantal leerlingen. De groei noopte de lagere afdeling tot het aanpassen van de schoolorganisatie.

Op basis van de vaststellingen tijdens het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde en muzische vorming. De procesindicatoren leerbegeleiding en sociale en emotionele begeleiding vervolledigen de doorlichtingsfocus. Daarnaast onderzocht de onderwijsinspectie het algemeen beleid en aspecten van het welzijnsbeleid en de regelgeving.

De beide afdelingen slagen erin voor de verschillende leergebieden in de focus tegemoet te komen aan de maatschappelijke opdracht, met name het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en het bereiken van de eindtermen. Het schoolteam toont hierbij een toenemende aandacht voor het realiseren van een leerplangericht aanbod.

De kleuteronderwijzers voorzien in hun week- en dagplanning voor het leergebied wiskundige initiatie geleide activiteiten. Bovendien grijpen zij bewust en veelvuldig occasionele situaties en weerkerende momenten aan om de kleuters de wiskundewereld te laten verkennen en erin te oefenen. Een gradueel opgebouwd aanbod van wiskundige begrippen bevordert sterk de wiskundige taalontwikkeling. De kleuteronderwijzers integreren in hun thematische werking talrijke muzische activiteiten met voldoende kansen tot exploreren en experimenteren, beschouwen en creëren. De kleuterafdeling bouwde nog geen functioneel systeem uit om de volledigheid van het aanbod doelgericht en transparant te bewaken.

In de lagere afdeling geven de onderwijzers het leergebied wiskunde vorm met behulp van een onderwijsleerpakket. Zij vergeleken dit met het leerplan en voerden bijstellingen door met het oog op een vollediger en evenwichtiger aanbod. De onderwijzers maken het wiskundeonderwijs betekenisvol en motiverend door verbanden te leggen met de leefwereld van de kinderen. Zij hanteren hierbij interactieve en coöperatieve (groeps-)werkvormen en een leerstimulerende begeleidingsstijl. De onderwijzers maakten weinig afspraken over de functionele aankleding van de klaswanden.

De teamleden van de beide afdelingen zijn zich bewust van de uitdaging om het leergebied muzische vorming verder doelgericht, samenhangend en evenwichtig uit te werken, want de klaspraktijk is nog divers en vaak afhankelijk van de individuele expertise. Nagaan of de huidige onderwijspraktijk in alle klassen strookt met de visie van het leerplan en of alle domeinen voldoende breed aan bod komen, kent dan ook nog groeipotentieel. Tevens is het nieuwe leerplan van het domein media vrij onbekend. Het team expliciteerde voor de evaluatiepraktijk van muzische vorming nog geen gradueel opgebouwde observatiecriteria. Hierin liggen nog belangrijke werkpunten. Toch stelt de inspectie vast dat de meeste teamleden de nodige inspanningen leveren om het leergebied te vertalen in een kwaliteitsvol aanbod.

Om haar leerbegeleiding te optimaliseren, stuurde het schoolteam haar zorgvisie bij op basis van het nieuwe zorgvademeccum en de principes en visie van het handelingsgericht werken. De (kleuter)onderwijzers tonen een grote bereidheid om de kinderen met extra noden te begeleiden. Opvallend is de doelgerichte opvolging van de kleuters door middel van gradueel opgebouwde observaties. Het schoolteam kan de ondersteuning op lerarenniveau nog verhogen waardoor sommige leraren nog efficiënter de leerbegeleiding op leerlingenniveau kunnen vormgeven. Tevens kan het de zorgoverlegmomenten beter benutten door de zorgvragen concreter te formuleren en de zorgacties in de uitvoeringsfase handelingsplanmatig en transparant te registreren in het kind- en leerlingvolgsysteem.

Het schoolteam heeft erg veel aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding. Zij neemt hiervoor vele initiatieven en volgt de socio-emotionele ontwikkeling van alle kinderen zorgzaam op. De vele acties, zowel van preventieve als remediërende aard, zorgen voor een aangenaam en respectvol leef- en leerklimaat. In lijn met de schoolvisie kan het team de talenten van de kinderen breder in kaart brengen en deze nog verder ontplooiën.

Een gemotiveerde, bereikbare en betrokken directeur draagt grotendeels zelfstandig het algemeen beleid van de school. Zij streeft een participatief klimaat, een open communicatie en 'samen school maken' na. De directeur heeft oog voor het welbevinden van alle schoolparticipanten en voor goede contacten met de ouders en de lokale gemeenschap. Alle teamleden tonen een hart voor kinderen. De kleinschaligheid van de school draagt bij tot een intens informeel overleg en het kennen van alle kinderen. De directeur kan nog verder groeien in het onderwijskundig opvolgen en ondersteunen van de onderwijzers.

Via waardevolle initiatieven bouwt het team aan het zelfevaluerend en het reflecterend vermogen van de school. Op geregelde tijdstippen worden aspecten van de schoolwerking, aangeleverd door interne en externe evaluaties, geanalyseerd. Toch kan de school nog groeien in het systematisch verzamelen en analyseren van outputgegevens om op basis hiervan prioriteiten te bepalen.

De onderwijsinspectie sluit deze doorlichting af met een gunstig advies, zowel wat betreft de onderwijsdoelstellingen, de andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne, als de overige regelgeving. Zij vertrouwt erop dat de gemotiveerde en betrokken schoolleiding en de enthousiaste en gedreven teamleden de aanbevelingen in dit verslag ter harte zullen nemen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- wiskunde
- muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding
- Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in voldoende mate na. Alle domeinen komen voldoende en in gevarieerde situaties aan bod. Naast het doelgericht aanbod grijpen de kleuteronderwijzers occasionele situaties en weerkerende momenten aan om de kleuters wiskundige ervaringen te laten opdoen. De gestructureerde en krachtige leeromgevingen bieden kleuters ruime kansen om betrokken en op een speelse manier hun wiskundige vaardigheden te oefenen. Voornamelijk vanuit observaties en met een schoolrijpheidstest wordt de wiskundige ontwikkeling opgevolgd en bijgestuurd.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate na. In een thematische werking voorzien de kleuteronderwijzers een rijk, creatief en evenwichtig aanbod. De muzisch-creatieve speelleeromgevingen bieden ruime kansen om te exploreren, te experimenteren, te creëren en te beschouwen. De kleuters krijgen mogelijkheden om zich muzisch te uiten en om hun talenten te verkennen en verder te ontwikkelen.

3.1.1.3 Vaststellingen voor het kleuteronderwijs: wiskundige initiatie en muzische vorming

Curriculum	De kleuteronderwijzers plannen hun thematisch aanbod met een weekschema.
Onderwijsaanbod	Hierin zijn alle leergebieden opgenomen. Voor elk leergebied voorzien de
<i>Referentiekader</i>	kleuteronderwijzers verschillende activiteiten. Hierbij waken ze erover dat de
<i>Planning</i>	verschillende domeinen van elk leergebied voldoende evenwichtig en
<i>Evenwichtig en volledig</i>	geïntegreerd aan bod komen.
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	De kleuteronderwijzers hanteren, zij het vrij recent, de leerplannen als referentiekader om aan de activiteiten in een dagplanning leerplandoelen te koppelen. Hiervoor gebruiken de kleuteronderwijzers, behalve het leerplan, een koepeleigen digitaal zoekinstrument. Sommige kleuteronderwijzers noteren ter ondersteuning van de eigen inzichten naast de leerplandoelen ontwikkelingsdoelen, ontwikkelingsaspecten en/of ervaringssituaties. Ondanks het ontbreken van een instrument waarmee de kleuteronderwijzers op een efficiënte en betrouwbare wijze het aanbod in de kleuterafdeling kunnen bewaken, waken de kleuteronderwijzers door het hanteren van de leerplannen impliciet over de volledigheid van dit aanbod. Zo ontwerpen zij indien nodig doelgericht activiteiten bij de leerplandoelen die onvoldoende of niet aan bod kwamen.

De thematische werking draagt in sterke mate bij tot een samenhangend aanbod over de verschillende leergebieden heen. De thema's zijn meestal gekoppeld aan de seizoenen en aan de jaarkalender. Toch passen de kleuteronderwijzers geregeld hun jaarplanning aan door thema's te enten op de momentane interesses en belevingen van de eigen kleuters. Dit zorgt voor een motiverend

aanbod waarbij de betrokkenheid van de kleuters vergroot. De kleuteronderwijzers beschikken over mekaars jaarplanning van de thema's. Dit bevordert, samen met de vooral informele afspraken hierover, de aandacht voor de graduele opbouw in het aanbod.

In het verleden ontwierpen de kleuteronderwijzers hoekenfiches. Hieraan koppelden ze doelen. Deze fiches dragen bij tot een gradueel opgebouwd en doelgericht aanbod. Het traject dat de kleuteronderwijzers liepen met betrekking tot het talig verrijken van de hoeken, werpt in belangrijke mate zijn vruchten af. De kleuteronderwijzers verrijken zowel hun hoeken als de activiteiten veel bewuster met een aan de thema's en de ontwikkeling van de kleuters gekoppeld materiaal- en wiskundetaalaanbod.

Voor het leergebied wiskundige initiatie voorzien de kleuteronderwijzers gerichte, geleide activiteiten. De domeinen 'getallen', 'meten' en 'meetkunde' komen hier in voldoende mate en betekenisvol aan bod. Daarnaast grijpen de kleuteronderwijzers bewust en veelvuldig occasionele situaties en weerkerende momenten, zoals de kringmomenten bij de kalenders, aan om de kleuters wiskundige ervaringen te laten opdoen, rekentaal en tellen te oefenen. Een lijst met gradueel opgebouwde wiskundige begrippen en een observatielijst, samengesteld met behulp van een bronnenboek, vervolledigen het referentiekader van de leraren. Het leerplan is wat betreft deze wiskundige begrippen in mindere mate richtinggevend. Over een aantal aspecten met betrekking tot de rekenvoorwaarden maakte de kleuteronderwijzer van de oudste kleuters afspraken met de leraar van het eerste leerjaar. Tijdens uitwisselingsmomenten maken de kleuters kennis met de leraar van het eerste leerjaar.

De kleuteronderwijzers integreren in hun thematische werking talrijke muzische activiteiten. De kleuters krijgen hierin ruim kansen tot exploreren en experimenteren, beschouwen en creëren. Toch blijft de visie van het leerplan muzische vorming in mindere mate richtinggevend en krijgt het aanbod vooral vanuit technieken en activiteiten vorm. In het bijzonder bleef het nieuwe leerplan van het domein media bij de meeste kleuteronderwijzers tot op heden vrijwel ongebruikt. Naast de visie, streven de leraren dan ook de leerplandoelen van dit domein nog te weinig doelgericht na in hun aanbod. Ook krijgen de kleuters weinig kansen om via een buitenschools aanbod de culturele belangstelling te ontwikkelen.

Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

Alle kleuteronderwijzers hanteren een ontwikkelingsstimulerende onderwijsstijl. Hierbij hebben ze aandacht voor een warme en stimulerende inrichting van de speelleeromgeving. In lijn met de schoolvisie en het eigen pedagogisch project hechten de kleuteronderwijzers veel belang aan het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van de totale persoonlijkheid van elke kleuter. De aandacht voor alle talenten weerspiegelt zich in het huidige jaarthema en schoolproject 'Iedereen is knap', waaraan ook de kleuterafdeling intensief deelneemt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De kleuteronderwijzers beschikken over voldoende wiskundige en muzische materialen. Al geven zij aan voor de materiële verrijking van hun kleuterklas geregeld op eigen initiatief eigen middelen te gebruiken. De onderwijsinspectie zag niet in alle klassen een zandwatertafel en een winkelhoek. Bij bepaalde materialen voor wiskundige initiatie, zoals puzzels en spelen, hebben de leraren aandacht voor een gradueel opgebouwd materiaal-aanbod. De speelleerhoeken

verrijken de kleuteronderwijzers intentioneel met wiskundige materialen. Bij de oudste kleuters zag de onderwijsinspectie een bewust en verstandig gebruik van werkblaadjes en schematisch-abstracte speelleervormen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem

De belangrijkste bron voor het in kaart brengen en opvolgen van het welbevinden, de betrokkenheid en de wiskundige en muzische competenties van de kleuters vormen observaties. De kleuteronderwijzers maakten eerder informele afspraken over de vorm en de frequentie van deze observaties. In het kindvolgsysteem nam het team gradueel opgebouwde screeningslijsten op om de wiskundige competenties en de wiskundige taalontwikkeling en de evolutie van de kleuters in de tijd op te volgen. Aan de hand van hun observaties vullen de kleuteronderwijzers plichtsbewust en geregeld deze lijsten in. Op deze wijze blijft het beeld van elke kleuter actueel en representatief. Op eenzelfde wijze vervolledigen de kleuteronderwijzers de screeningslijsten van het welbevinden en de betrokkenheid. Wat betreft het in kaart brengen van de muzische ontwikkeling van de kleuters gaan de kleuteronderwijzers minder gestructureerd te werk. De observaties van de muzische competenties blijken deels verweven in de algemene observaties in de lerarenschriftjes en -mappen en deels in de lijsten van het kindvolgsysteem. Een representatief en overzichtelijk geheel van de muzische competenties en talenten van elke kleuter ontbreekt echter.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

Tweemaal per schooljaar communiceren de kleuteronderwijzers tijdens een oudercontactmoment formeel over de ontwikkeling van de kleuters. De 'weekbrieven' zorgen ervoor dat de ouders op de hoogte blijven van het reilen en zeilen in de klas van hun kleuter. De kleuteronderwijzers hanteren hiervoor een 'heen- en weerschriftje' zodat ook de ouders de kans krijgen om op een veilige en duidelijke wijze te communiceren met de leerkracht. Tevens krijgen de ouders hierin geregeld de werkjes van hun kleuter mee naar huis.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Op basis van de gegevens uit de observaties en de gegevens in het kindvolgsysteem sturen de kleuteronderwijzers hun aanbod bij, ondersteunen individuele of groepjes kleuters en verrijken doelgericht de speelleerhoeken. Op regelmatige basis krijgen de kleuteronderwijzers de kans om tijdens het interne zorgoverleg de zorgkleuters te bespreken. Zo nodig en op vraag organiseert de zorgcoördinator multidisciplinair overleg waarbij de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding aanwezig is.

De zorgcoördinator vult in het kindvolgsysteem de individuele kindvolgdossiers aan met de zorgvragen van de kleuteronderwijzers en de afgesproken acties. Ondanks het feit dat de digitalisering van het kindvolgsysteem pas dit schooljaar aanving, ondersteunt deze werking reeds vrij kwaliteitsvol de begeleidingsvaardigheden van de kleuteronderwijzers. In het verleden hanteerde het schoolteam een 'handelingsplan risicokleuters'. Het handelingsgericht werken met het nieuwe digitale kindvolgsysteem bevindt zich nog in een aanvangsfase.

Een genormeerde schoolrijpheidstoets brengt bij de oudste kleuters de individuele rekenvoorwaarden in kaart. Hierna neemt de kleuteronderwijzer van deze kleuters indien nodig het initiatief tot extra ondersteuning en inoefening.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

In het kader van het vergroten van de taalvaardigheid van de kleuters liep in het verleden een (nascholings)traject. Hierin leerden de kleuteronderwijzers met een 'vertelafel' en een doelgericht hoeken-, boeken- en verhalenaanbod de wiskundige begripsvorming bij de kleuters te stimuleren. De kleuteronderwijzers geven aan dat hierdoor vooral de kleuters met talige noden meer kansen krijgen

om in ervaringsgerichte situaties begripsvorming te ontwikkelen.

Het 'leren van mekaar' gebeurt in de kleuterafdeling vooral informeel. De waardevolle cultuur van 'bij mekaar gaan kijken' en informeel overleg leidt nog weinig tot gestructureerde en formele expertise-uitwisseling. Toch voert het benutten van mekaars muzische talenten reeds sporadisch tot kwaliteitsvoller muzische activiteiten. Ook neemt een individuele leraar het initiatief om deel te nemen aan de activiteiten van een begeleid en schooloverstijgend netwerk van kleuterleraren. Met betrekking tot het domein media zijn de kleuteronderwijzers vragende partij wat betreft professionalisering.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wiskunde in voldoende mate. Dit blijkt uit het volledig, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De resultaten van de leerlingen op schooloverstijgende toetsen en de feedback uit het vervolgonderwijs bevestigen deze motivering.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De onderwijzers geven het wiskundig aanbod vorm met behulp van een onderwijsleerpakket. Bij de implementatie van dit pakket vergeleken de onderwijzers de inhoud ervan met de leerplandoelen. Hieruit bleek de volledigheid van het onderwijsleerpakket.

Om het aanbod daar waar mogelijk evenwichtiger te maken, voerden de onderwijzers bijsturingen door. Zo krijgen de automatisatie van de tafels, meetkunde en metend rekenen ruimere aandacht. Het domein 'getallen' blijkt in voldoende mate aan bod te komen. Ook maakten de onderwijzers zo nodig afspraken om de graduele opbouw te optimaliseren. Zo verschoven de leraren onder meer in de jaarplanningen het aanbrengen van de Romeinse cijfers als talstelsel.

Naast de jaarplanning gebruiken alle onderwijzers een leraareigen planningsdocument. Over de vorm hiervan maakte het schoolteam weinig afspraken. Wel verwacht de directeur vrij recent dat de onderwijzers bij elke activiteit leerplandoelen noteren. Sommige onderwijzers noteren bij bepaalde lessen vele doelen waardoor de relevantie ervan in vraag gesteld kan worden. De onderwijzers hebben hierdoor wel steeds meer aandacht voor een leerplangericht aanbod en sturen makkelijker en vanuit de leerplandoelen hun aanbod bij.

Via speelse werkvormen en een leggen van verbanden met de dagelijkse realiteit of de leefwereld van de kinderen slagen de onderwijzers erin het wiskundeonderwijs betekenisvol en motiverend te maken. De onderwijzers bieden de kinderen kansen om zelfontdekkend te leren én hebben aandacht voor geleide ontwikkeling met structurering, inoefening en automatisatie. De onderwijzers slagen er in om ook wiskunde een sociale betekenis te geven door de kinderen geregeld in groepjes te laten samenwerken.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

In alle klassen respecteren de onderwijzers de richtlijnen van de koepel met betrekking tot de onderwijstijd voor het leergebied wiskunde.

Opvallend is, net als in de kleuterafdeling, de leerstimulerende begeleidingsstijl van alle onderwijzers. Met een hart voor kinderen ondersteunen en stimuleren de onderwijzers alle leerlingen.

Het digitale schoolbord vond zijn weg naar de school. De onderwijzers maakten

weinig formele afspraken over de verrijking van de klassen. Hierdoor observeerde de onderwijsinspectie in verschillende klassen een weinig functioneel gebruik van onder meer de door het onderwijsleerpakket voorziene wandplaten.

Sommige leerlingen die deeltijds in een ‘combinatiegroep’ of ‘graadsklas’ zitten, krijgen in een ander lokaal en enkel met de leerlingen van hun eigen jaarklas de taal- en wiskundelessen. Dit lokaal met een dubbele functie richtten de onderwijzers niet in functie van een taal- en wiskunderijke leeromgeving in.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

In de fase van het voortgezet aanvankelijk rekenen hecht de groepsleraar veel belang aan het handelen en het hanteren van concreet en concreet-schematisch materiaal. Hierover ontwikkelde het team echter geen schoolvisie, waardoor verschillende onderwijzers op een andere wijze met de wiskundematerialen en het manipuleren ervan omgaan. Dit leidt in bepaalde leerjaren en vooral bij de leerlingen met extra noden tot een breuklijn in de wiskundige ontwikkeling.

Om de inzichten van de leerlingen met betrekking tot metend rekenen te vergroten ontwierp het schoolteam een lijst met referentiematen. Deze ‘ijzeren maten’ zijn niet in elk klasbeeld permanent zichtbaar. De meetmaterialen en de andere wiskundige materialen zijn weliswaar in voldoende mate aanwezig in de school en in de klassen, toch blijkt dat sommige leermiddelen verouderd raken en laat vervangen worden. Bovendien ontbreken digitale klokken in enkele klassen waar deze moeten aanwezig zijn.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

De onderwijzers evalueren de wiskundige competenties op basis van de toetsen van het onderwijsleerpakket. Verschillende onderwijzers bewerken deze toetsen. Hierbij blijven zij er over waken een evenwichtige evaluatie van het volledige aanbod te garanderen. Voor het leergebied wiskunde hanteren de onderwijzers geen genormeerde toetsen. Wel nemen de leerlingen van het vierde en het zesde leerjaar deel aan de schooloverstijgende toetsen van de eigen koepel. De resultaten van deze valide en betrouwbare toetsen bevestigen de kwaliteit van het aanbod, maar deze greep het schoolteam nog onvoldoende aan om op schoolniveau het wiskundig aanbod bij te sturen. Sommige onderwijzers slagen er al in formele individuele foutenanalyses bij dit leergebied te maken.

In de bovenbouw krijgen de leerlingen geregeld extra toetsen, vooral om bij grotere leefstofgehelen een voldoende representatief beeld van de wiskundige competenties van de leerlingen te verkrijgen. Doorheen de gehele lagere schoolloopbaan blijven de onderwijzers aandacht hebben voor de periodieke evaluatie van de automatisatie van de tafels. In de verschillende leerjaren voorzien de onderwijzers, in samenhang met de eindtermen leren leren, ‘toetswijzers’, herhalingsleerstof en/of huiswerk ter voorbereiding van een toets.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig en volledig

Interne en externe

communicatie

De onderwijzers noteren op het leerlingrapport een score voor de verschillende domeinen van het leergebied. Bij het leerlingenrapport krijgen de ouders ook een ‘tafelrapportje’. Tijdens de individuele oudercontacten lichten de onderwijzers de scores toe.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Vanuit elk rapport nemen de onderwijzers voor elk leergebied de score op in het leerlingvolgsysteem. Samen met de zorgcoördinator bespreken de onderwijzers regelmatig tijdens het ‘intern zorgoverleg’ de vorderingen van alle leerlingen en de zorgleerlingen in het bijzonder. Vraaggestuurd organiseert het team in een multidisciplinair overleg de mogelijkheid om een beroep te doen op de expertise van een medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding.

In haar zorgvisie definieert de school de rol van de klastitularis als de ‘spilfiguur’, als de eerstelijnsverantwoordelijke, met betrekking tot de preventieve basiszorg en de verhoogde zorg. De onderwijzers ondersteunen in eerste lijn via klassikale onderwijsleergesprekken en individuele verlengde instructie na observatie tijdens zelfstandig werk. Andere differentiatievormen zijn onder meer tempodifferentiatie of differentiatie in hoeveelheid. De onderwijsinspectie observeerde in verschillende klassen hoeken- en contractwerk. Sommige onderwijzers begeleiden in grotere mate door ondersteunende hulpmiddeltjes, zoals tafelkaarten of kaartjes met heuristieken, ter beschikking te stellen van de zorgleerlingen. De onderwijzers creëren in meer of mindere mate kansen om snelle of betere leerlingen andere leerlingen als ‘peer-tutor’ hulp te bieden. Over huiswerk bestaan afspraken op schoolniveau. Differentiatie in wiskundehuiswerk komt onder meer voor met behulp van de scheur- en oefenblaadjes horend bij het onderwijsleerpakket. Positief is de aandacht van alle onderwijzers voor het creëren van een veilige en rustige leeromgeving met regels en klasafspraken.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling levert de nodige inspanningen om de eindtermen voor muzische vorming in voldoende mate te bereiken. Het werken met de leerplannen verhoogt de aandacht voor een doelgericht aanbod en maakt de leraren attent op de verschillende domeinen. Het schoolteam evolueert naar een meer procesmatige werking waarbij de aandacht voor exploreren, experimenteren en reflecteren groeit.

Curriculum	Een aantal jaren geleden vormde het leergebied muzische vorming een
Onderwijsaanbod	schoolprioriteit. Tijdens de acties die het beleid hiervoor gespreid in de tijd
<i>Referentiekader</i>	opzette maakte het team kennis met de visie van het leerplan en met de
<i>Planning</i>	verschillende domeinen van dit leergebied. Hierdoor zien we vandaag in de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	lagere afdeling onderwijzers die meer aandacht schenken aan een
<i>Samenhang</i>	leerplangericht aanbod, al is het aanbieden van een voldoende breed en
<i>Brede harmonische vorming</i>	evenwichtig aanbod leerkrachtafhankelijk.
<i>Actief leren</i>	

Recenter introduceerde de eigen koepel een nieuw leerplan voor het domein media. Dit domein, deze leerplandoelen en de visie erachter blijven voor de meeste leraren onbekend terrein. Een aantal onderwijzers is zich in grote mate bewust van de verschillende knelpunten, ook met betrekking tot het bewaken van het aanbod. Deze onderwijzers inventariseerden op eigen initiatief hun muzisch aanbod, sommigen in een jaarplan, en vergeleken dit aanbod met de leerplandoelen. Zij spoorden hiaten op en leverden belangrijke inspanningen om het aanbod volledig te maken.

Enkele onderwijzers deelden hun jaarplannen, hetgeen de graduele opbouw van het aanbod ten goede kwam. Naast het leerplan gebruiken de onderwijzers verschillende bronnen. Er is een verscheidenheid in planningsdocumenten waarneembaar. In sommige klassen zit in de agendaplanning aan de hand van een inventaris of jaarplan een duidelijke lijn, in andere is deze nogal intuïtief opgebouwd.

In verschillende klassen krijgen de leerlingen muzische vorming aangeboden in een ‘graadsklas’. De onderwijzers van deze groepen spreiden het aanbod in hun planning bewust en doelgericht over de twee leerjaren.

Doorgaans gaan de onderwijzers vrij verschillend om met het leren ontwikkelen van een kritische houding en persoonlijke smaak, met het kansen bieden tot

exploreren en experimenteren. Waardevolle activiteiten met onder meer driedimensionaal werk, improviseren of kritisch reageren vinden, weliswaar met verschillende snelheden doch in toenemende mate, ingang. Ook vormt het muzische nog matig een middel om te communiceren en leidt het beperkte aanbod buitenschoolse culturele activiteiten tot weinig inleven in de wereld van de kunst en de kunstenaars. De onderwijzers zijn zich van dit laatste bewust en worstelen met de beperkte middelen die hiervoor ter beschikking gesteld worden.

Vermeldenswaard zijn de klasoverstijgende activiteiten die de onderwijzers aangrijpen om op een betekenisvolle wijze samenhang tussen de verschillende leergebieden te realiseren. Ook de leergebiedoverstijgende eindtermen integreren de onderwijzers, daar waar mogelijk en eerder intuïtief, hierin. Het grootouderfeest en het sinterklaasfeest, waarvoor de leerlingen van verschillende leerjaren samenwerken, vormen hiervan voorbeelden. Ook binnen het leergebied zelf hebben de onderwijzers aandacht voor samenhang tussen bijvoorbeeld muziek, muzisch taalgebruik en beeld.

Materieel beheer De school beschikt over de nodige materialen om de leerplandoelen te bereiken.
Uitrusting Elke onderwijzer maakte een inventaris van zijn of haar klaseigen leermiddelen, inclusief de muzische materialen. Op deze wijze beschikt iedere onderwijzer over een overzicht van de materialen die in de verschillende klassen aanwezig zijn.
Leermiddelen Naast de materialen in de klassen, beschikt de school nog over een aantal muzische schoolmaterialen, waaronder een vrij uitgebreide verzameling van allerlei muziekinstrumenten.

Evaluatie De onderwijzers nemen in de evaluatie voor de domeinen beeld, muziek, drama en beweging zowel het proces dat en de evolutie die de leerlingen doormaken mee, als het uiteindelijke product. Geregeld krijgen de leerlingen feedback van mekaar, onder meer tijdens de klasoverstijgende toonmomenten, en krijgen de leerlingen kansen tot zelfevaluatie. Het schoolteam maakte echter geen afspraken om de evaluatiepraktijk voor muzische vorming te objectiveren en stond nog onvoldoende stil bij het evalueren volgens de visie van het leerplan en vanuit relevante leerplandoelen en criteria. Ook nemen de onderwijzers geen actuele informatie over de muzische talenten op in het leerlingvolgsysteem. Dit is in tegenstelling met de schoolvisie, waarin het team meervoudige intelligentie benadrukt, en met het momentane jaarthema 'Iedereen is knap'.
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem

Begeleiding De onderwijzers vormen zich via de overgangsgesprekken en vooral via de observaties een beeld van de muzische competenties van de leerlingen. Sommige
Leerbegeleiding onderwijzers brengen formeel in kaart welke kinderen buitenschools bepaalde muzische vaardigheden ontwikkelen en maken op een waardevolle wijze hiervan tijdens de klassikale of de klasoverstijgende muzische activiteiten gebruik. Voor deze muzische talenten hebben de teamleden minder aandacht tijdens de zorgoverlegmomenten.
Beeldvorming
Zorg

Met een waarderende en aanmoedigende houding creëren de onderwijzers een veilige muzische leeromgeving. De meeste onderwijzers geven in dit warme klasklimaat de leerlingen geregeld de mogelijkheid om zelf keuzes maken. De klasdoorbrekende activiteiten en de schoolprojecten en vooral de aandacht voor samenwerken versterken het muzisch aanbod op een zinvolle wijze.

Professionalisering Naar aanleiding van de vorige schooldoorlichting investeerde het schoolbeleid
Deskundigheidsbevordering bewust in een sensibiliseren van de onderwijzers over de verschillende domeinen van het leergebied. Dit traject wierp zijn vruchten af. Sedertdien volgden
Nascholingen
Interne expertise

verschillende onderwijzers en vooral op eigen initiatief nascholingen muzische vorming en namen aan de door de scholengemeenschap georganiseerde workshops en vormingen deel.

Opvallend is het gebrek aan borging van het in het verleden door ervaren onderwijzers gecreëerde muzisch aanbod. Nieuwe onderwijzers dienen hierdoor expertise en ondersteunende documenten opnieuw op te bouwen. De onderwijzers helpen mekaar hierbij in toenemende mate. In de school groeien openheid en het 'samen school maken'. Het schoolbeleid neemt hierin stilaan een meer sturende rol op.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspooort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties. De onderwijsinspectie rekent er wel op dat de hulpverleners de nodige vorming zullen krijgen zoals voorzien binnen de organisatie van de scholengemeenschap.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperiodes en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja

Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school ontwikkelde een eigen visie op zorg. Deze zorgvisie stuurde het schoolbeleid voor de start van dit schooljaar en in overleg met het lerarenteam bij. De schooleigen zorgvisie is in sterke mate gebaseerd op het koepeleigen zorgvademecum. Ze benadrukt de rol van de klastitularis als de spilfiguur met betrekking tot de brede basiszorg en de verhoogde zorg.

Het scheppen van maximale ontplooiingskansen op alle ontwikkelings- en leerdomeinen vormt het basisprincipe van de leerbegeleiding. Van de onderwijzers verwacht het beleid dat ze differentiërende, individualiserende en interactieve werkvormen aanbieden. Hierbij definieert men het handelingsgericht werken als een belangrijke sleutel.

Ondersteuning Omwille van de instroomkenmerken van de leerlingen, de schoolgrootte en het tegelijk groeiend aantal leerlingen beschikt de school in verhouding met haar leerlingenaantal over een beperkt aantal zorglestijden en lestijden sociaal-economische status (SES-lestijden). De directeur neemt momenteel de verantwoordelijkheid voor het zorgcoördinatorschap met een klein aantal lestijden op zich. Het schoolbeleid besliste in overleg met het schoolteam om de resterende lestijden te gebruiken om de leergebieden Nederlands, wiskunde en Frans voor alle leerjaren en klassen in leerstofjaarklassen te organiseren.

De taken van elke klastitularis en de taken van de zorgcoördinator legde het schoolbeleid formeel vast. Over het opsporen van leerlingen met noden via observeren en toetsen en over het signaleren van de zorgproblemen maakte het schoolbeleid afspraken. De kleuteronderwijzers gebruiken hiervoor een 'screeningslijst welbevinden, betrokkenheid en competenties'. Daarnaast vullen zij in het digitale leerlingvolgsysteem voor de verschillende vaardigheden gradueel opgebouwde observatielijsten in. De onderwijzers in de lagere afdeling hanteren een 'screeningslijst welbevinden en betrokkenheid' en nemen op regelmatige tijdstippen genormeerde leesniveau- en spellingtoetsen af. Er is dus veel aandacht voor het in kaart brengen van en opvolgen van de socio-emotionele ontwikkeling van alle kinderen. In tegenstelling met de schoolvisie op meervoudige intelligentie nemen de onderwijzers slechts beperkt informatie op over de wereldoriënterende en muzische talenten in het leerlingvolgsysteem, al zetten ze stappen wat dit betreft.

In de klaspraktijk stelde de onderwijsinspectie vast dat alle (kleuter)onderwijzers zich de brede basiszorg ter harte nemen met acties van preventieve en remediërende aard. Deze acties komen een aangenaam en respectvol leefklimaat ten goede. De leraren tonen een bereidheid om kinderen met extra noden en behoeften te begeleiden. In alle klassen observeerde de onderwijsinspectie een positief, veilig en rijk leerklimaat, betekenisvol leren, ondersteuning via differentiatievormen en interactie. Sommige leraren slagen er al in kwaliteitsvolle verhoogde zorg te bieden. Verrijkings- of verdiepingsoefeningen, hoeken- en contractwerk, convergente differentiatie, het inzetten van compenserende hulpmiddelen realiseren verschillende leraren al goed. Over deze

differentiatievormen maakte men weinig formele afspraken. Sommige ouders zetten vrij snel de stap naar een schoolexterne begeleider. Peer-tutoring, tempodifferentiatie, afspraken over huiswerk, aandacht voor leren leren en zeker groepswork vonden wel hun weg naar elke klasvloer.

Er is nog een belangrijke taak weggelegd voor de zorgcoördinator om de ondersteuning op het lerarenniveau en de expertise met betrekking tot de fase van de verhoogde zorg, mogelijk via navormingsinitiatieven, op een hoger peil te brengen. Vooral de leraren van de lagere afdeling hebben hieraan behoefte.

Alle teamleden krijgen uitgebreid de kans om tijdens de interne zorgoverlegmomenten en het vraaggestuurde multidisciplinaire overleg de leerlingen met noden te bespreken. De probleemstellingen die hierop besproken worden, neemt de zorgcoördinator op in het digitale leerlingvolgsysteem. De kwaliteit van de gestelde zorgvragen kan nog verhogen door een concretere hulpvraag te stellen. De leerlingen krijgen op het einde van hun lagere schoolloopbaan een zorgzaam ingevulde 'BaSO-fiche' (fiche die de basisschool invult bij de overgang van een leerling naar het secundair onderwijs) om het vervolgonderwijs te brieven over de kindeigen noden.

Doeltreffendheid De effecten van de zorginterventies en de resultaten van de leerlingenbegeleiding en bijsturingen in het aanbod in kaart brengen en hierover reflecteren en evalueren voert het schoolteam weinig gestructureerd uit. De acties bij de kinderen waarvoor een zekere handelingsplanning werd opgesteld evalueert men tijdens het intern zorgoverleg. Het ontbreekt het team hier aan werkelijk handelingsgericht bijgehouden interventies. Dit is in tegenstelling met de definitie van het handelingsgericht werken als belangrijke sleutel in de zorgvisie.

Ontwikkeling De bijsturing van de zorgvisie op basis van het koepel eigen zorgvademe cum vormde een belangrijke en waardevolle stap. De deelname aan het overleg over zorg op het niveau van de scholengemeenschap en de nascholingen over het nieuwe zorgvademe cum dragen bij tot de ontwikkeling van de leerbegeleiding.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Vanuit haar gelijke onderwijskansenbeleid, waarin de aandacht voor de socio-emotionele ontwikkeling een leidend thema was, cultiveerde de school haar aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding van haar leerlingen. Zij formaliseerde dit in de zorgvisie en in een leerlijn waarin een ordening volgens de eindtermen sociale vaardigheden is aangebracht.

Ondersteuning De aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding concretiseert de school in heel wat acties. Vooreerst heerst in alle klassen, bevorderd door school- en klasafspraken, een stimulerend en veilig klasklimaat, waarin de leraren alle kinderen ondersteunen bij het uitvoeren van betekenisvolle taken. In het bijzonder gaan alle leraren ervan uit dat elk kind zijn talent heeft. De teamleden volgden verschillende vormingen waarin de principes van meervoudige intelligentie geduid werden. De teamleden geven aan dat indien je kinderen aanspreekt op hun sterktes, ze openbloeien. In het rapport in de lagere afdeling verwacht het schoolbeleid van elke onderwijzer dat hij of zij bij elk kind in het afsluitend woordje aangeeft waarin dit kind 'knap' is. Zo leert elk kind of het muzieknop, beeldknop, of bijvoorbeeld gewoon rekenknop is. De geringe aandacht voor de muzische en wereldoriënterende talenten en het eenzijdig

benadrukken van cognitieve elementen in het leerlingvolgsysteem zijn in tegenspraak met deze visie.

Groepswork krijgt een bijzondere plaats in elke klas. Ook hiervoor liep een vormingstraject waarin de onderwijzers in het werken met interactieve en coöperatieve werkvormen en rollen geschoold werden. De directeur voerde bovendien met het oog op het bijsturen en in kaart brengen van de leraarvaardigheden gerichte klasobservaties uit tijdens groepsworkactiviteiten. Om het groepswork met de kinderen te evalueren, hanteren de onderwijzers een evaluatieformulier. Initiatieven zoals het werken met klastaken en gevoelskaartjes, het vieren van verjaardagen of het plaatsen van speelkoffers op de speelplaats vervolledigen de ondersteuning van de socio-emotionele ontwikkeling op klas- en schoolniveau.

De screenings van welbevinden en betrokkenheid leiden tot gesprekken tussen de onderwijzers en individuele leerlingen. Bij kinderen met extra noden met betrekking tot de psychische, sociale en emotionele ontwikkeling ondersteunen zo nodig de zorgcoördinator en de medewerker van het centrum voor leerlingenbegeleiding. Het schoolteam betreft ouders reeds in een vroege zorgfase.

In de middenbouw gaat er expliciet aandacht naar bewustwording van kinderen omtrent pestgedrag. De initiatieven die hier genomen worden, lopen verder in de bovenbouw. Hierover vond minder formeel overleg plaats. Zowel in de kleuterafdeling als in de lagere afdeling gebruiken de leraren bronnenboeken die op mekaar zijn afgestemd ter ondersteuning van de sociale en emotionele begeleiding door de leraren en de socio-emotionele ontwikkeling van de kinderen. De visie op straffen en belonen die reeds jarenlang leidinggevend is, blijft actueel.

Doeltreffendheid De teamleden merken dat hun inspanningen effect hebben. Kinderen die het voorheen sociaal-emotioneel moeilijker hadden, bloeien open door de aandacht van de (kleuter)onderwijzers. Zowel de evaluatieformulieren van het groepswork, de resultaten van de screenings welbevinden en betrokkenheid, als de recente ouderbevraging bevestigen op een positieve wijze de inspanningen van het schoolteam.

Ontwikkeling Het schoolbeleid is zich bewust van het belang van het regelmatig uitvoeren van een zelfevaluatie. Omwille van de goede resultaten voerde de school onlangs enkel kleinere nieuwe acties uit, zoals het plaatsen van een 'gevoelensbank' op de speelplaats. Het beleid erkent het belang van het borgen van de bestaande aandacht voor de sociale en emotionele begeleiding. De uitgebreide aandacht hiervoor kan nu wat meer plaats maken voor nieuwe prioriteiten.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Een gemotiveerde, betrokken en enthousiaste directeur leidt het schoolleven in goede banen. Op de eerste plaats wil zij dat alle schoolparticipanten zich goed voelen op school. Regels en afspraken vormen hierbij een hulpmiddel. De directeur vindt bereikbaarheid en een open en participatieve communicatie belangrijk. Ze voelt zich makkelijk persoonlijk verantwoordelijk voor problemen en opmerkingen, doch is zich hiervan bewust hetgeen het probleemoplossend vermogen van het algemeen beleid ten goede komt.

De directeur draagt in grote mate de schoolvisie uit. Zij streeft een 'samen school maken' na waarin een hecht team intensief kan samenwerken, waarin kinderen leren samenwerken én waarin goede contacten met de ouders en de gemeenschap rondom de school onderhouden worden.

De directeur neemt onder invloed van de schoolgrootte en de hieruit voortvloeiende middelen en omkadering in belangrijke mate zelfstandig het schoolleiderschap op. De werkgroepen waarin de leraren participeren bekommeren zich vooral over niet-onderwijskundige materies. Leiding en gerichte druk geeft de directeur na veel luisteren. Zo leidden wensen en bekommernissen al vaker tot vernieuwingen. Indien nodig voorziet de directeur bij vernieuwingen eerst de nodige vorming.

Tijdelijke leraren volgt de directeur trajectmatig op zoals op scholengemeenschapsniveau afgesproken. De directeur volgt de andere leraren op de klasvloer in mindere mate systematisch op. Vooral de onderwijzers van de lagere afdeling geven aan dat de onderwijskundige ondersteuning nog optimaler kan.

De directeur slaagt in haar rol als beheerder en ondernemer. De directeur tracht de teamleden onderwijskundig te leiden en te begeleiden. Geregeld schakelt zij de externe begeleiding en de medewerkers van het centrum voor leerlingenbegeleiding in om haar hierin te ondersteunen.

Visieontwikkeling 't Kabaske profileert zich als een christelijke basisschool waarin het kind met al zijn talenten en zijn welbevinden centraal staan. Hieraan werkt de school met een gedreven en goed samenwerkend team. Alle teamleden hebben een hart voor kinderen en schenken continu veel aandacht aan de sociale en emotionele ontwikkeling van de kinderen. Het team draagt de schoolvisie uit in haar zijn, maar ook in haar communicatie met de buitenwereld. De schoolvisie groeide door de jaren heen. Zowel de teamleden als zeker ook de huidige directeur droegen hiertoe in sterke mate bij. Structuur en regels, aandacht voor waarden, goede contacten met de ouders, externen en de lokale gemeenschap ondersteunen de realisatie van de schoolvisie.

Besluitvorming De kleinschaligheid van de school draagt bij tot een intens informeel overleg en het kennen van alle kinderen. Het schoolteam overlegt formeel tijdens de maandelijkse personeelsvergaderingen, tijdens zorgoverlegmomenten en op het multidisciplinair overleg. De directeur organiseert de maandelijkse personeelsvergaderingen, indien de agenda hiertoe noopt, afzonderlijk voor de kleuter- en de lagere afdeling. Hierdoor krijgen de beide niveaus op geregelde tijdstippen de kans om niveau-eigen agendapunten en vorming op te nemen. De directeur herkent en erkent de complementariteit van de competenties van de verschillende leraren. Zij schept kansen tot het beluisteren van de verschillende

meningen. De besluitvorming loopt hierdoor meestal probleemloos. Om de leraren op de hoogte te houden van de totaliteit van de klas- en schoolactiviteiten voorziet de directeur in de lerarenkamer het weekschema, de activiteitenplanning en mededelingen op de vergadertafels en de prikborden.

Kwaliteitszorg De school heeft geen geëxpliciteerde visie op kwaliteitszorg. De gegevens van de genormeerde toetsen en het welbevinden en de betrokkenheid bespreken de teamleden tijdens de zorgoverlegmomenten hoofdzakelijk met het oog op de ondersteuning op klas- en leerlingniveau. Op de personeelsvergaderingen bespreken de teamleden de resultaten van de koepeltoetsen. Dit leidde tot enkele bijstellingen. Op schoolniveau kwamen de recente bevragingen van de ouders en de kinderen ter sprake. Een evaluatie van het schooljaar vindt elk jaar plaats. Op eigen initiatief tevredenheidsonderzoeken uitvoeren en intentioneel gegevens verzamelen met het oog op een analyse en het koppelen van acties en prioriteiten vinden stilaan ingang. De prioriteitenplanning is nog te weinig een dynamisch instrument waarin in de tijd gefaseerde acties uitgevoerd, geëvalueerd, bijgestuurd en afgerond worden. Enkele prioriteiten die tot goede resultaten leidden, krijgen nog steeds erg veel aandacht.

Talenbeleid De school heeft geen visie of doelen geformuleerd met betrekking tot talenbeleid. Zij geeft hieraan, omwille van de samenstelling van de momentane schoolpopulatie, geen prioriteit. Toch brengt zij geïntegreerd in de zorgwerking de behoeften van haar leerlingen inzake taalvaardigheid Nederlands in kaart. Op basis hiervan zet zij acties op om de leerlingen te ondersteunen. De onderwijzers volgden nascholing over de herziene eindtermen Nederlands en Frans.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de noden van alle leerlingen op een handelingsplanmatige manier in kaart brengt. Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid, maar communiceert dit beperkt of niet met het team. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het aanbod voor de leergebieden wiskundige initiatie/wiskunde en muzische vorming dat beantwoordt aan de maatschappelijke opdracht.
- De toenemende aandacht voor het realiseren van een leerplangericht aanbod.
- De inspanningen die de meeste teamleden leveren om voor het leergebied muzische vorming de visie van het leerplan te vertalen in een kwaliteitsvol aanbod.
- Het gerichte en gradueel opgebouwde aanbod van wiskundige begrippen tijdens begeleide en vrije activiteiten in de hoeken in de kleuterafdeling.
- Het hanteren van interactieve werk- en groeperingsvormen met kansen tot zelfevaluatie in de lagere afdeling.
- De leer- en ontwikkelingstimulerende begeleidingsstijl van alle leraren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De herziene zorgvisie die is gebaseerd op het nieuwe zorgvademeccum en op de principes en visie van het handelingsgericht werken.
- De bereidheid die de leraren tonen om kinderen met extra noden en behoeften te begeleiden.
- De doelgerichte opvolging van de kleuters via gradueel opgebouwde observaties.
- De aandacht voor en de opvolging van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen via waardevolle acties, zowel van preventieve als remediërende aard, die resulteren in een aangenaam en respectvol leef- en leerklimaat.
- De stappen die de teamleden zetten om de talenten van de kinderen in kaart te brengen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gemotiveerde, bereikbare en betrokken directeur die met veel inzet een participatief klimaat, een open communicatie en een 'samen school maken' nastreeft.
- De enthousiaste en gedreven teamleden met een hart voor kinderen en de kleinschaligheid van de school die bijdraagt tot een intens informeel overleg en het kennen van alle kinderen.
- Het oog hebben voor het welbevinden van alle schoolparticipanten, de goede contacten met de ouders en de lokale gemeenschap.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schoolteam kan nagaan of de huidige muzische onderwijspraktijk in alle klassen strookt met de visie van het leerplan en of alle domeinen voldoende breed aan bod komen.
- Het domein media doelgericht in het aanbod integreren en hierbij uitgaan van het nieuwe leerplan.
- Voor de evaluatiepraktijk van muzische vorming gradueel opgebouwde observatiecriteria expliciteren om de doelgerichtheid en de verticale samenhang te verzekeren.
- In de kleuterafdeling gezamenlijk een functioneel, doelgericht en transparant bewakingssysteem uitwerken om na te gaan of het aangeboden onderwijs voldoende dekkend is voor het nastreven van de leerplandoelen en de ontwikkelingsdoelen.
- Afspraken over de aankleding van de klaswanden, met het oog op een doorgaande lijn en ter ondersteuning van de zorgwerking, formeler vastleggen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ondersteuning op lerarenniveau verhogen waardoor sommige leraren efficiënter de leerbegeleiding op leerlingniveau vorm geven.
- De zorgoverlegmomenten beter benutten door de zorgvragen concreter te formuleren en de zorgacties in de uitvoeringsfase handelingsplanmatig, consequent en transparant te registreren in het kind- en leerlingvolgsysteem.

- Conform de schoolvisie de talenten van de kinderen breder in kaart brengen met het oog op een verdere ontplooiing van alle talenten.

Wat betreft het algemeen beleid

- De onderwijskundige processen in beide afdelingen intentioneler opvolgen en de leraren hierin ondersteunen.
- In functie van een schooleigen kwaliteitszorgsysteem systematisch outputgegevens verzamelen, en analyseren en op basis hiervan acties ondernemen.
- De doeltreffendheid van de vernieuwingsprocessen verhogen door de hoeveelheid aan prioriteiten goed te bewaken, deze duidelijk in de tijd te faseren en deze durven te finaliseren, zonder evenwel een blijvende borging uit het oog te verliezen.
- De functionaliteit en de efficiëntie van de aangereikte documentenstroom in overweging nemen.

Ontwerp

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs en het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bart Haenraets de inspecteur-verslaggever	Anita WOLFS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	